

Spravodajca

obce Radolá

APRÍL ■ MÁJ ■ JÚN 2009

Vážení spoluobčania!

Problematika odpadov sa stala osobitne aktuálnou pre všetkých občanov v súvislosti s uplatňovaním zákona 223/2001 Z.z. o odpadoch, podľa ktorého za nakladanie s odpadmi zodpovedá ich pôvodca, čiže každý obyvateľ obce.

Obec má povinnosť, aby sa odpady na jej území zbierali a odvážali na vyhovujúcu skládku. Za tieto služby sú obyvatelia povinní platiť obci poplatky, ktorých výšku schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Obec zabezpečuje separovaný zber a v jarňách a jesenných mesiacoch veľkoplošné kontajnery na jarň a jesenné upratovanie. Systém, ktorý sa začal uplatňovať narazil u viacerých ľudí na nepochopenie a odpor. Ešte je mnoho takých, ktorí sú navyknutí svoje odpady „odkladať“ do lesa, či na breh rieky. Tí sa najviac bránia spôsobu nakladania s odpadmi, ktorý

znamená zodpovednosť každého za dôsledky svojho konania, teda aj za produkciu odpadkov, ktoré nemôžu zaťažovať naše spoločné životné prostredie.

Viem, že drvivá väčšina našich občanov je poriadnych, že dodržiavajú nariadenia obce o verejnej čistote, že ich ani vo sne nenapadne znečisťovať svoje okolie.

Už veľakrát sme o tomto probléme hovorili a apelovali na občanov, že poriadok je vec všetkých a všetci občania si musia plniť svoje povinnosti, ktoré im v tejto oblasti vznikajú a naopak sa musia zdržať konania spôsobujúceho problémy v tejto oblasti.

Nepovolené skládky, domový odpad, plné igelitky nachádzame pohodené takmer v každej lokalite našej obce. Práve tu je na mieste pomoc občanov našej obce, aby takéto priestupky proti verejnému poriadku nahlásili na obecnom úrade.

Uvedomujem si, že problém verejného poriadku je v neposlednom rade aj záležitosťou výchovy. My rodičia i všetci

dospelí musíme od malička viesť deti k tomu, aby si vážili a chránili spoločný majetok a životné prostredie, v ktorom žijeme.

Jedine spoločným úsilím budeme môcť postupne odstraňovať všetky nedostatky v dodržiavaní

poriadku v našej obci.

Želám Vám všetkým príjemné a slnečné prežitie dovolenkového obdobia a letných prázdnin.

S úctou

Bc. Božena PEŤKOVÁ
starostka obce

AKTUÁLNE INFORMÁCIE ZO ŽIVOTA V OBCI

Obecné zastupiteľstvo na svojom rokovaní prerokovalo a schválilo:

- vypracovanie štúdie na výstavbu kostola a farskej budovy spolu s rozpočtami na obidve stavby,
- výstavbu kostola na starom cintoríne na základe výsledku ankety,
- dokončenie kanalizácie na ulici Do Majera, pri starom cintoríne a Starej ceste.

Výsledky dotazníka na výstavbu kostola

Súčasťou Spravodajcu č. 1/2009 bol dotazník, ktorým sme zisťovali názor za domácnosť na výstavbu kostola v našej obci.

Zo 450 doručených dotazníkov sa vrátilo 152, z toho 104 boli za výstavbu kostola a 48 boli proti. Výstavba kostola bola schválená aj obecným zastupiteľstvom. V tomto období sa zadávajú návrhy na vypracovanie projektovej dokumentácie.

Oslávili sme Deň matiek

Dňa 10. mája 2009 sme zorganizovali v našej obci oslavy Dňa matiek s bohatým kultúrnym programom. Ďakujem pedagógom, žiakom a deťom ZŠ a MŠ za krásny program, ktorý pripravili pre svoje mamičky, babičky.... V programe vystúpili i deti zo ZUŠ pod vedením Kataríny Kováčikovej. Veselými piesňami a básňami umocnili atmosféru sviatoč-

ného popoludnia.

Ďakujem p. učiteľovi Mgr. Vladimírovi Hromádkovi za pomoc pri organizácii tejto milej slávnosti.

V našej obci sa stalo tradíciou stavenie a váhanie májov. Ďakujem PS Urbár za bezplatné dodanie májov a mladým ľuďom pod vedením Miroslava Boráka a Mareka Mrvečku, ktorí zabezpečili jej dôstojný priebeh.

Ďakujem futbalovému oddielu – mužom, dorastencom a žiakom za reprezentáciu obce v jarnej súťaži. Moje poďakovanie patrí Pavlovi Harcekovi, Jozefovi Marušovi, Tiborovi Svrčkovi, Miroslavovi Pijákovi, Miroslavovi Tomašcovi, Dušanovi Mičianovi, Vladislavovi Dubeňovi, ktorí sponzorsky podporujú náš futbalový oddiel. Moje poďakovanie patrí tiež Mgr. Ľubomírovi Berešíkovi za jeho trénersku činnosť pre futbalový oddiel.

Separovaný zber v obci naďalej pokračuje, aj keď nie v 100% pravidelnosti. Je to dôsledok hospodárskej krízy, ale obec hľadá riešenie na prekonanie tohto problému. Prosím občanov o trpezlivosť a spoluprácu.

Obec v spolupráci so Základnou školou v Radoli uskutočnila 1. ročník majálesu, ktorý sa konal v areáli základnej školy. Bola to veľmi dobre pripravená akcia. Ďakujem všetkým pedagógom, ktorí ju pomohli pripraviť.

Obec získala z Európskych fondov finančné prostriedky na rekonštrukciu základnej školy, z toho dôvodu bude areál pre verejnosť v mesiacoch júl a august uzatvorený.

RADOĽSKÝ JARMOK

V dňoch 18. a 19. júla 2009 sa uskutoční XIV. ročník Radoľského jarmoku. Program jarmoku je naplánovaný nasledovne:

Sobota: športová časť – XV. ročník futbalového turnaja „O putovný pohár starostky obce“ za účasti mužstiev: FO Kysucké Nové Mesto, FO Ochodnica, FO Povina, FO Radoľa.

- 9.00h otvorenie turnaja, vylosovanie a odohranie jednotlivých zápasov
- Prestávka: futbalový duel starších pánov Radoľa – Svatobořice-Mistřín
- 17.00 h začiatok finálových zápasov
- 19.00 h tanečná zábava

Nedeľa: kultúrny program v priestoroch kaštieľa

- 12.30 h vernisáž výstavy „Svetom, moje, svetom...“ (O Slovenských drotároch, zo zbierok SNM v Martine).
- **13.30 h slávnostná svätá omša**
- 15.00 h hudobné vystúpenie Petra Stašáka, Štefana Hruštinca a Juraja Chlebanu
- Čierny sokol (Historický lukostrelecký klub z Komárna - škola lukostrelectva)

SPRIEVODNÉ ATRAKCIE:

- Stredoveká kuchyňa – ochutnávka jedál zo stredovekých receptúr (stredoveký guláš, posúchy a iné)
- maľovanie na tvár /portrétov
- vykladanie budúcnosti – tarot
- jazdy na koníkoch
- fotenie u grófa Czakyho

Na kultúrne podujatia je vstup voľný.

Sprievodným programom budú výstavy vo výstavných priestoroch kaštieľa.

V prípade nepriaznivého počasia sa kultúrny program bude konať v sále obecného úradu. Počas jarmočných dní budú na ihrisku v Riekach i na nádvorí kaštieľa rôzne zábavné atrakcie – kolotoče, predajné stánky, občerstvenie.

Sociálna poisťovňa oznamuje

Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca Vám oznamuje, že s účinnosťou od 1. júla 2009 bude v Kysuckom Novom Meste na ulici Belanského 1345 (na začiatku areálu Polikliniky v Kysuckom Novom Meste) zriadené vysunuté pracovisko Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca.

Na vysunutom pracovisku bude zabezpečený výkon agendy:

- dôchodkového poistenia,
- nemocenského poistenia,
- poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia,
- výberu poisťného (registračné listy).

Úradné hodiny pre klientov budú na vysunutom pracovisku Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca, v Kysuckom Novom Meste nasledovné:

Pondelok	8.00 h – 16.30 h
Utorok	8.00 h – 14.00 h
Streda	8.00 h – 16.30 h
Štvrtok	bez úradných hodín pre klientov
Piatok	8.00h – 14.00 h

Ako sme

V O L I L I

prezidenta SR?

Z celkového počtu oprávnených voličov 1141 sa voľby prezidenta Slovenskej republiky dňa 4. apríla 2009 zúčastnilo 735 občanov, čo predstavuje 64,42 % - nú účasť.

Počet platných hlasov odovzdaných pre kandidátov:

Gašparovič Ivan doc., JUDr., CSc.	618
Radičová Iveta prof., PhDr., PhD.	117

Ako sme volili vo voľbách DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU?

Z celkového počtu osôb zapísaných do zoznamu voličov 1148 sa volieb do Európskeho parlamentu dňa 6. júna 2009 zúčastnilo 284 občanov, čo predstavuje 24,73 % - nú účasť.

Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu:

Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko	39
Sloboda a Solidarita	-
SMER – sociálna demokracia	124
Strana zelených	4
Slovenská demokratická a kresťanská únia	
– Demokratická strana	16
Demokratická strana	1
MISIA 21 – Hnutie kresťanskej solidarity	-
Agrárna strana vidieka	-
Konzervatívni demokrati Slovenska	
– Občianska konzervatívna strana	5
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	-
Komunistická strana Slovenska	-
Rómska iniciatíva Slovenska	-
Slovenská národná strana	37
LIGA, občiansko-liberárna strana	1
Strana demokratickej ľavice	-
Slobodné Fórum	7
Kresťanskodemokratické hnutie	35

Stredoslovenská energetika, a.s. Žilina oznamuje

Vážení občania,

obraciame sa na Vás v súvislosti s množiacimi sa sťažnosťami od našich zákazníkov, ktoré sa týkajú konania niektorých podomových predajcov. Tí oslovujú našich zákazníkov s rôznymi ponukami na uzatvorenie novej zmluvy o dodávke elektriny. Z ich konania často nie je zrejmé, v mene ktorej dodávateľskej spoločnosti vystupujú a tak obyvatelia v domnení, že jednajú so zástupcom Stredoslovenskej energetiky a pod vplyvom zavádzajúcich informácií (zánik ich súčasného dodávateľa elektriny) o nutnosti uzavrieť novú zmluvu podpíšu predkladané dokumenty. Informácie, ktoré títo predajcovia poskytujú, sú často nepravdivé, zavádzajúce a pre občanov môžu znamenať zvýšenie platieb za elektrinu, keďže s podpisom zmluvy sa viažu aj dodatočné platby za uzavretie zmluvy.

Pre informáciu uvádzame porovnanie cien SSE napríklad so spoločnosťou Slovakia Energy na rok 2009, z ktorého je zrejmé, že možná úspora je minimálna a po zaplatení poplatku za uzatvorenie zmluvy vo výške 19 Eur je takáto zmena pre občanov nevýhodná.

Zmena dodávateľa elektriny dáva aj domácnostiam možnosť vybrať si takého dodávateľa elektriny, ktorý mu poskytne najvýhodnejšie podmienky. Napriek tomu je skúseností s takouto zmenou a novovzniknutými dodávateľmi ešte stále veľmi málo.

Predtým, než čokoľvek podpíšete, by Vám malo byť jasné, o akú spoločnosť/akého dodávateľa sa jedná. Podomoví predajcovia sa často krát vydávajú za zástupcov Vášho súčasného dodávateľa elektriny a presvedčajú Vás, že musíte podpísať novú zmluvu. Niet sa kam ponáhľať, pokiaľ má dodávateľ skutočný záujem, poskytne Vám dostatok času a priestoru nato, aby ste si overili jeho vierohodnosť.

Čo ponúkajú?

Nie je podstatné len to, čo Vám povedia, ale najmä to, čo je napísané v zmluve a obchodných podmienkach spoločnosti. Preto si pred akýmkoľvek rozhodnutím dôkladne prečítajte všetky dokumenty, ktoré podpíšete (najmä možnosti ukončenia zmluvy a s tým súvisiace poplatky).

Skryté poplatky?

Niektoré spoločnosti zámerne nespomenú rôzne aktivačné a deaktivované poplatky, ktoré budete musieť zaplatiť v súvislosti s uzatvorením alebo ukončením zmluvy. Po započítaní takýchto poplatkov môžete v konečnom dôsledku zaplatiť oveľa viac ako doteraz.

Najnižšia cena?

Vyžiadajte si cenník s konečnými cenami elektriny a porovnajte ho s ponukou Vášho súčasného dodávateľa. Naši pracovníci Vám ochotne prepočítajú Vaše ročné náklady za elektrinu. Neraz zistíte, že úspora, ktorú Vám ponúkajú nie je až taká výrazná ak vôbec nejaká je.

Zákaznícky servis?

Pýtajte sa aj na zákaznícku starostlivosť, na možnosť osobného kontaktu v zákazníckych centrách alebo možnosť dovoliť sa v prípade potreby. **Ponúka Vám nový dodávateľ elektriny potrebné zákaznícke služby a za akú cenu?**

Ak máte záujem o ďalšie potrebné informácie, môžete nás kontaktovať:

Zákaznícka linka pre domácnosti: 0850 111 468 alebo 0906 25 25 25,

e-mailová adresa: domacnosti@sse.sk

Malé domácnosti			
Sadzba	Rozdiel v cene*		
	v EUR	v Sk	v %
D1	0,71	21,39	1,20
D2	3,07	92,49	1,70
D13	0,81	24,40	0,70
D14	1,05	31,63	0,80
D24	3,95	119,00	1,50
D25	6,10	183,77	1,70
D37	14,04	422,97	2,20
D38	3,64	109,66	1,20
D39	8,05	242,51	2,20

Veľké domácnosti			
Sadzba	Rozdiel v cene*		
	v EUR	v Sk	v %
D1V	3,19	96,10	0,30
D2V	12,59	379,29	2,00
D13V	7,05	212,39	1,10
D14V	2,15	64,77	0,30
D24V	6,82	205,46	1,10
D25V	41,74	1257,46	3,40
D37V	25,89	779,96	1,60
D38V	0,62	18,68	0,10
D39V	46,06	1387,60	2,40

*výpočet vychádza z priemernej spotreby pre danú sadzbu a cien schválených URSO pre rok 2009, rozdiel v cene predstavuje úsporu za druhú polovicu roku 2009.

Š K O L S K Ý R O K

2008 – 2009 AKÝ SI BOL?

Od 1. 9. 2008 nadobudol platnosť nový školský zákon NR SR č. 245/2008 Z.z., ktorý sa bezprostredne dotkol aj materských škôl. Prvou veľkou zmenou je, že sú materské školy zaradené do sústavy škôl – ako prvý stupeň vzdelávania. Materská škola utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie prostredníctvom Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0, ktorý má pre predškolské zariadenia názov *Dieťa a svet* a ten sa delí na štyri tematické okruhy: Ja som, Ľudia, Kultúra, Príroda. Prostredníctvom tohto programu si už minulé prázdniny na nový školský rok tvorili

riaditelia v spolupráci s učiteľmi Školský vzdelávací program, ktorý bol špecifický pre tú ktorú školu.

Ten náš má názov *Putovanie Hviezdičky za ľudovými tradíciami* v cirkevnom roku. Okrem úloh plnených zo Štátneho vzdelávacieho programu bol obohatený o úlohy, ktoré vysvetľovali vznik ľudových tradícií, ich praktizovanie v bežnom živote ľudí v našom regióne počas celého roka.

A keďže sme materská škola, v ktorej sú takmer všetky deti aspoň trochu vedené v náboženskom duchu a užívame cirkevnú budovu, dovolili sme si ho obohatiť aj o oboznámenie detí s niektorými cirkevnými tradíciami, napríklad: prečo si pripomíname pamiatku zosnulých, kto to bol svätý Mikuláš, Lucia, prečo oslavujeme Vianoce, Troch kráľov, Veľkú noc atď. a s tým spojené zvyky, hry, príslovia, porekadlá, pranostiky, ale aj rozprávky našich starých materí...

Pracovali sme podľa neho prvý rok, preto to bola pre nás práca náročná, ale veľmi zaujímavá. Deti získavali nové poznatky ucelené, zaoberali sme sa určitou témou dlhšie – inokedy dva alebo aj celý mesiac. Poznatky sme s deťmi upevňovali rôznymi spôsobmi – v rozvíjaní poznania v hudobnej výchove, výtvarnej výchove, pracovnej výchove, literárnej výchove, jazykovej výchove, matematických predstavách, ale nezabudli sme s deťmi aj cvičiť, aby boli nielen múdre, ale aj zdravé. V pondelkovom rannom kruhu sa deti samé rozhodli, čo chcú ktorý deň z ponúknutých činností robiť.

Aby život v MŠ nebol jednotvárný, boli nám aj zahrať divadlo, taktiež sme boli v Bábkovom divadle v Žiline, mali sme viackrát hudobné koncerty v spolupráci Mgr. art. Gáborovej, v spolupráci so ZŠ prišli do našej MŠ Lucie, aby povymetali kúty, v spolupráci s vedením radoľského kaštiela sme sa zúčastňovali rôznych výstav, akcií a vystavovali sme aj perníčky vlastnoručne vyrobené a vyzdobené našimi deťmi, za čo sme dostali ďakovný list z kysuckého múzea v Čadci. Predškoláci sa boli pozrieť na vyučovanie vo „veľkej“ škole, aby vedeli, čo ich čaká, taktiež navštívili mestskú knižnicu...

Pri príležitosti MDD sme uskutočnili výlet do detského parku Tini v Hornom Vadičove, kde sme strávili krásny deň plný pohybu a hier.

Pre rodičov našich detí sme pripravili za účinnej pomoci Mgr. Rebroša CD s fotodokumentáciou a krátkou charakteristikou mnohých činností z celého školského roka, kde budú mať možnosť pozrieť si, ako sa nám darilo pracovať s ich deťmi.

Do ZŠ nám odchádza 18 predškolákov a rozlúčime sa s nimi ako aj po minulé roky Dňom plným hier a pri obrovskej torte, ktorú nám upečú naše kuchárky a vedúca ŠJ.

A ešte niekoľko informácií:

- Do MŠ sa prijímajú spravidla deti od 3 do 6 rokov, prednostne sa prijímajú deti 5 ročné, deti s odloženou školskou dochádzkou a dodatočne odloženou povinnou školskou dochádzkou.
- Dieťa mladšie ako 3 roky sa môže prijať iba vtedy, ak sú vytvorené vhodné podmienky a dieťa vykazuje požadovanú úroveň v oblasti hygienických návykov a sebaobsluhy. Nesmie však ostať nevyhovievajúca žiadosť staršieho dieťaťa. Nakolko máme zatiaľ vždy dosť žiadostí na prijatie detí do MŠ, v priebehu roka deti môžeme prijať iba vtedy, ak sa niektoré dieťa odhlási, čo sa stáva zriedkavo.
- Za dieťa zákonný zástupca prispieva na čiastočnú úhradu materskej školy mesačne na jedno dieťa najviac sumou neprevyšujúcou 7,5 % životného minima na jedno nezaopatrené dieťa. Za dieťa rok pred nástupom do ZŠ rodič neplatí, prispieva naň štát. V našej MŠ zatiaľ zákonný zástupca prispieva 5 euro na mesiac.
- Dieťa získava predprimárne vzdelanie absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu vzdelávania v materských

školách. Dokladom o získanom vzdelávaní je „Osvedčenie“ o absolvovaní predprimárneho vzdelávania, ktoré už dostanú deti (predškôláci) aj na konci tohto školského roka. Je to ako ich prvé vysvedčenie a uskutočňuje sa to prvýkrát podľa už spomínaného zákona. Je to dôkaz, že všetky deti by mali absolvovať vzdelávanie v materskej škole aspoň jeden rok pred nástupom do ZŠ, aby potom učivo aj adaptáciu v nej ľahšie zvládli. Dieťa, ktoré nastupuje do ZŠ má byť nielen rozumné, ale aj citovo zrelé a na to je výchova v kolektíve veľmi dobrá.

- Nový školský rok začneme 2.9.2009 v stredu o 6,30 hodine.

Na záver ďakujem našej pani starostke za dobrú spoluprácu a ústretovosť a taktiež všetkým rodičom, ktorí pomohli akýmkoľvek spôsobom.

Prajem príjemne strávené prázdniny, predškôlakom úspechy v ZŠ a všetkým dospelým načerpanie nových síl počas dovolenky.

Lýdia Holtanová
riaditeľka MŠ

Čas školský skončil, hurá na prázdniny !

Školský rok ubehol neskutočne rýchlo a my sme sa ani nenazdali, je tu čas prázdnin, čas dovolení, čas oddychu.

Žiaci s vysvedčeniami v rukách sa rozlúčili, deviataci zotreli slzy z očí, naposledy prešli po triedach i školských chodbách a so zmiešanými pocitmi si uvedomili, že rozlúčka s radolskou školou sa pre nich stala realitou. Školská brána sa zatvorila a stíchol školský areál.

Nie však nadišlo, pretože stavebné a rekonštrukčné práce na zmodernizovanie školských budov budú prebiehať v plnom prúde počas prázdninových dní. Projektové zámery sa teda začínajú realizovať, a tak sa môžeme tešiť na zlepšené podmienky pre výchovno-vzdelávací proces v našej škole. Takže prázdninový čas nebude celkom oddychový...

Nezaháľali sme však ani počas končiacieho sa školského roka, pretože mnohí žiaci pod vedením skúsených pedagógov dosiahli vynikajúce vyučovacie výsledky.

Najmenší prváčikovia sa naučili čítať, písať, počítať a ešte omnoho viac, veď 10-ti dosiahli vynikajúce výsledky a tí najšikovnejší boli odmenení. Žiaci z 2., 3. a 4-tého ročníka tiež nelenili a 27-mi mali na vysvedčení samé jednotky.

Ako to vyzerá s výsledkami žiakov na 2. stupni?

16 žiakov dosiahlo výborný prospech tým, že mali na vysvedčení samé jednotky, ďalších 36 skončilo s vyznamenaním a 53 žiakov dosiahlo veľmi dobré

výsledky. Mrzí nás, že máme i slabších žiakov, pretože 2 neprospeli. Dostanú ešte poslednú možnosť v auguste na opravných skúškach. Takže prospelo spolu 235 žiakov, pričom niektorí z nich nevyneškali v škole ani jednu hodinu.

Mnohí žiaci vymeškávali vyučovanie zo zdravotných alebo iných dôvodov a spolu za celý školský rok chýbali 11 456 hodín, čo znamená, že priemer na žiaka je 48 hodín. Dokonca sme mali aj 12 neospravedlnených hodín.

Nakoniec som si nechala vyhodnotenie správania žiakov. 26 napomenutí triednym učiteľom, 3 pokarhania triednym učiteľom, 7 pokarhaní riaditeľkou školy a tiež 4 znížené známky zo správania na 2.-hý stupeň a 1 znížená známka na 3.-tí stupeň..

Prečo? Žiaci, ktorí porušili vnútorný poriadok školy, neplnili si svoje povinnosti, neprimerane až arogantne sa správali, boli týmto spôsobom upozornení na zlepšenie. Niektorí boli pozvaní na pohovor v prítomnosti svojich rodičov, dokonca po prvýkrát v histórii sme boli nútení riešiť niektoré závažné priestupky pomocou polície.

Naši bývalí i terajší žiaci sa s chuťou zapájajú do ničenia školského areálu, vymýšľajú rôzne nápisy, a iné aktivity, ktoré poškodzujú dobré meno školy a jej zamestnancov.

Všetkých rodičov chcem preto upozorniť, aby nezabúdali, že ich deti sú žiakmi našej školy aj cez prázdniny. Netreba zabúdať na pozdrav a slušné správanie. Keďže v školských budovách a v areáli školy sa bude vykonávať množstvo stavebných a rekonštrukčných prác, preto školský areál bude počas prázdnin uzavretý.

Dúfam, že pre svoje ratolesti nájdete dostatok iných aktivít, aby prežili prázdniny krásne, zaujímavé, niekde pri vode, či v prírode a vrátili sa oddýchnutí s nádhernými zážitkami po prázdninách do školy, kde ich bude čakať mnoho prekvapení..

PaedDr. Blažena Gažová
riaditeľka ZŠ

Spoločenská kronika

BLAHOŽELÁME K JUBILEU

90 rokov	Oľga Kultanová
85 rokov	Emília Kasáková
	Anna Sikelová
	Štefánia Funiaková
	Adela Súkeníková
75 rokov	Emília Čelková
	Irena Ježová
70 rokov	Vilma Mináriková
	Marcel Mičian
65 rokov	Irena Marušová
	Eva Štubňová
	Stanislav Dršman
	Daniela Ludviková
	Oľga Svrčková
	Pavol Franek

*Srdečne
Vám blahoželáme
a prajeme
Vám
pevné zdravie
v kruhu rodiny!*

Narodenie detí

Ján - syn Viery a Jána Martinčeka
Adam - syn Zuzany a Mariána Julényho
Kristína - dcéra Lenky a Pavla Ježíka
Viktória - dcéra Zlatice a Petra Andela
Najmenších spoluobčanov v našej obci srdečne vítame,
rodičom prajeme veľa zdravia a úspechov pri výchove!

NAJSTARŠÍ OBČANIA OBCE

Elena Záhradníková	(91 rokov)
Oľga Kultanová	(90 rokov)
Pavína Papánová	(89 rokov)
Vincencia Kolibačová	(88 rokov)
Margita Ondrašková	(88 rokov)

MANŽELSTVO UZATVORILI

Andrea Kultanová a Rudolf Vančák
Ružena Siarska a Peter Macúš

*Na spoločnej ceste
životom prajeme veľa
šťastia,
lásky a porozumenia!*

Navždy nás opustili

Vladimír Kubjatko	(44 rokov)
Irena Andelová	(74 rokov)
Adela Krkošková	(81 rokov)
Adela Macúšová	(84 rokov)
Júlia Macúšová	(82 rokov)
Vilma Svrčková	(78 rokov)
Jozef Chrastina	(70 rokov)
Pavol Svrček	(49 rokov)

Odpočívajte v pokoji!

VÝSTAVA

v kaštieli

„Svetom, moje, svetom...“ (O slovenských drotároch)

Výstava podáva stručný prehľad o histórii slovenského drotárstva od prvých písomných svedectiev, cez rozšírenie a rozkvet koncom 19. storočia až po postupný zánik. Prostredníctvom písaného slova, obrazovej fotodokumentácie i originálnych exponátov (81 zbierkových predmetov) predstavila kraj drotárov, ich život, pracovné začiatky, cesty, ale i rozmanitý sortiment výrobkov, ktorý sa menil a vyvíjal od vkusu a požiadaviek zákazníkov.

Približne od polovice 19. storočia drotári rozšírili svoje služby o vlastné výrobky z drôtu a plechu. Z drôtu vyrábali rôzne háčiky, vešiaky, klieťky pre vtákov, košíky, podnosy a pod., z plechu rôzne lopatky, strúhadlá, pekáče, skrinky a pod. Zhotovovali nielen úžitkové predmety, ale i tvarovo náročné dekoratívne predmety, vo výrobe ktorých mnohí dosiahli osobitosť výtvarného prejavu.

Rozšírený sortiment výrobkov viedol drotárov aj mimo územie Slovenska, pričom ich postavenie a podmienky práce boli v jednotlivých krajinách diferencované. Za prácou vandrovali jednotlivci alebo v skupinkách, putovali alebo sa natrvalo usadili, zakladali malé drotárske dielne, z ktorých niektoré prerástli do veľkých priemyselných firiem.

Na výstave sú predstavené krajiny, do ktorých slovenskí drotári prišli. Zvlášť úspešní boli v cárskom Rusku, kde drotárstvo celkovou úrovňou kulminovalo. Vzniklo tu vyše 80 dielní, nazývaných „majsterské“, ktoré svoj široký sortiment výrobkov ponúkali nielen pre domáci trh ale i do zahraničia. Z európskych krajín sa drotári ďalej usadili na územiach dnešného Poľska, Maďarska, Čiech a Moravy, Rakúska, Nemecka, Švajčiarska, Belgicka, Holandska, Francúzska a Anglicka. Dostali sa i do krajín balkánskeho polostrova, usadili sa v dnešnom Bulharsku, Rumunsku, Slovinsku, Chorvátsku, Srbsku. Niektorí pokračovali ďalej do Malej Ázie, iní na opačnú stranu do Ameriky.

Po návrate z ciest zúročili svoje vedomosti v domacom prostredí. Okrem úžitkových predmetov zhotovovali náročné dekoratívne – úžitkové predmety, mnohokrát ocenené rôznymi medzinárodnými oceneniami a uznaniami. Mosadzným, pozláteným či postriebným drôtom inovovali výrobný sortiment, zoomorfne a rastlinné motívy preberali hlavne z čipkárkeho a pletárskeho umenia, nielen domáceho. Príkladom sú výrobky drotárskych majstrov Jozefa Holánika – Bakela, Štefana Hunčíka, Alexandra Hozáka či Jakuba Šerika.

Aj keď sa situácia po prvej svetovej vojne výrazne zmenila, drotárski majstri našli svojich pokračovateľov. Títo dávajú starému remeslu nové dimenzie, formy i kvalitu čo dokázali i exponáty na výstave. A to dokonale prevedené práce Ladislava Juravského st. z Bratislavy, ale i práce prezentujúce súčasných neprofesionálnych umelcov zastúpené výrobkami Ladislava Fapšu zo Žiliny a Róberta Hozáka z Čadce, v ktorých sú skĺbené starootcovské tradície s úsilím o uplatnenie dnešných estetických noriem a originálne, jedinečné a neopakovateľné drôtené šperky Marty Filovej z Rosiny pri Žiline.

Obrazová dokumentácia s textami v grafickom návrhu Petra Ďuríka, panelovou formou podáva informácie o vzniku, vývoji a rozšírení drotárstva. Výstava je doplnená okrem zbierok zo SNM v Martine i zbierkami zo SNM – Historického múzea v Bratislave a taktiež zo súkromnej kolekcie drôtených šperkov Marty Filovej.

PhDr. Dáša Ferklová
Autorka výstavy, SNM Martin

Kronika pokračuje ...

Koscelisko Archeologický výskum, osídlenie, pochovávanie mŕtvych.

V roku 1956 majiteľ parcely na ktorej boli zrúcaniny začal povrch planírovať. V severovýchodnej časti (SV), v najvyššej z celej plochy narazil na zachované murivo z kameňov spájaných maltou. Na iných miestach zrúcanín zistil množstvo kameňov pod trávnikom. Plochu Kosceliska chceli zúžitkovať ako oráčinu. Po čiastočnom zarovnaní povrchu navozil slabú vrstvu sterilnej hliny, ktorou prikryl plochy kde kamenie vyčnievalo navrch. Tajomník vtedajšieho MNV (Miestneho národného výboru) Radoľa A. Papán upozornil Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied (AÚ SAV) v Nitre na zásahy majiteľa pozemku do zrúcanín. Spomenutý ústav sa preto rozhodol začať na Koscelisku v Radoli záchranný výskum. Bola už pokročilá a naviac daždivá jeseň roka 1956, preto Anton Petrovský Šichman, ktorému odborne pomáhal G. Povala mohol s tímom rozriešiť len niekoľko čiastkových problémov a oboznámiť sa s celkovou situáciou. Pred začatím výskumu bolo poznať približne oválny pôdorys (cca 10 x 20 m) a dalo sa predpokladať rozdelenie na loď a svätyňu a na západnom okraji zrúcanín terén pripúšťal možnosť existencie veže pred loďou. Archeológovia zreteľne videli polohu južného múru lode. Kostol bol orientovaný v smere osi severozápad – juhovýchod (SZ – JV). Asi 40 m na juhovýchod (JV) od východného okraja prilieha k severovýchodnému okraju terasy rozoraný hlinený val, ktorý prečnieval dnešnú úroveň terasy o 1,7 m.

Z jestvovania valu a zrúcanín na ploche opevnenej valom vyplýva, že ide o kostol na hrádku, teda analógiu románskeho kostola, skôr kostolíka v Dražovciach pri Nitre.

Okrem Radole nepoznáme zatiaľ na severnom Slovensku nijaký iný kostol na výšinnom opevnení mimo roľníckej osady. Pri východnom okraji sutinového kužela malty v hĺbke 75 cm našli archeológovia v r. 1956 zlomok obsidiárovej čepeľky. (Je to prvý známy obsidián z oblasti Žiliny).

Marcela Ďurišová, archeologička Kysuckého múzea v Čadci vyzdvihla záslužnú činnosť archeológa Ondreja Šedu. Vykopávky riadené ňou a celkový výskum oboch spomínaných archeológov vnáša viac svetla vo výskume nášho Kosceliska. V jeho lokalite sa našlo vyše 30 kusov kamenných nástrojov. Zhotovené boli z rohovca, rádiolaritu, obsidiánu a pazúrika. Obsidián a pazúrik sú svedectvom diaľkového obchodu a spolu s náleziskom v Čadci naznačujú jestvovanie diaľkovej cesty prechádzajúcej Jablunkovským priesmykom.

Aj v mladšej dobe bronzovej bola oblasť Radole druhým dôležitým centrom osídlenia.

Na terase Kosceliska sa pochovávalo od mladšej doby bronzovej ďalších asi 200 rokov. Rozpätie pohrebiska dosiahlo minimálne 200 m. Sídlišká ľudí pochovávajúcich svojich mŕtvych na Koscelisku nie sú doteraz známe. Popolnicové hroby narušila neskôr výstavba valu.

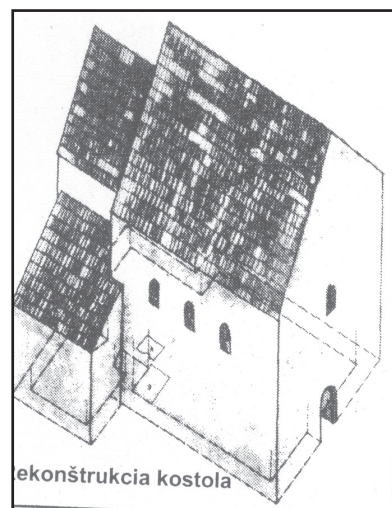
V staršej dobe železnej – halštate pretrvávala osídlenie ľuďmi lužickej kultúry. Svedčia o tom vykopávky z Radole a Horného Vadičova. Teda najviac „púchovských“ nálezov pochádza z povodia Vadičovského potoka z katastrov Horného i Dolného Vadičova, Lopusných Pažití a z našej Radole. Ľud púchovskej kultúry sa venoval dobytčárstvu a významným zdrojom obživy bolo roľníctvo.

Žiaľ, po pobyte človeka v mladšej dobe rímskej, ani z obdobia sťahovania národov nemáme doposiaľ (r. 2000) žiadne stopy.

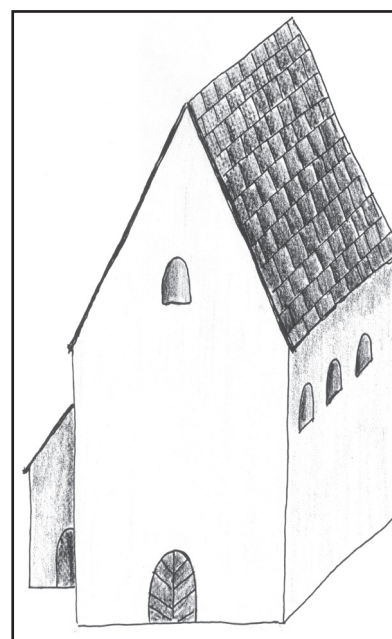
Prvé slovanské nálezy na Kysuciach pochádzajú až z 9. storočia po Kristovi. Jedná sa však o sporadické osídlenie, lebo nálezov je málo.

Je pravdepodobné, že slovanské osídlenie 9. storočia bolo východiskom k osídleniu v 12. storočí práve v priestore Radole.

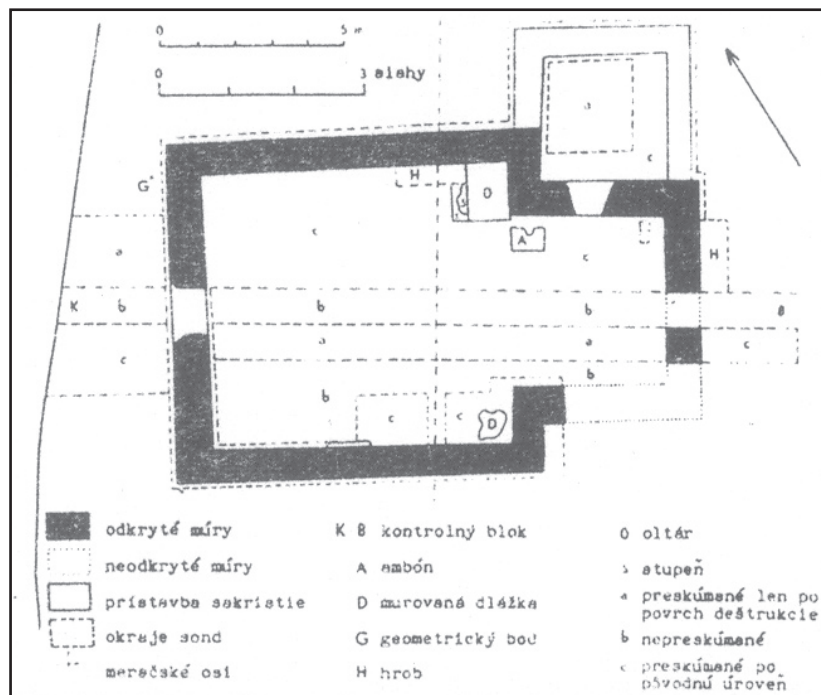
Mgr. Anton Ludvík
kronikár obce

Rekonštrukcia kostola

Kostol na Koscelisku

Pôdorys sakrálny stavby na Koscelisku. Kysucké Nové Mesto - Radola. Fotoarchív Kysuckého Nového múzea